

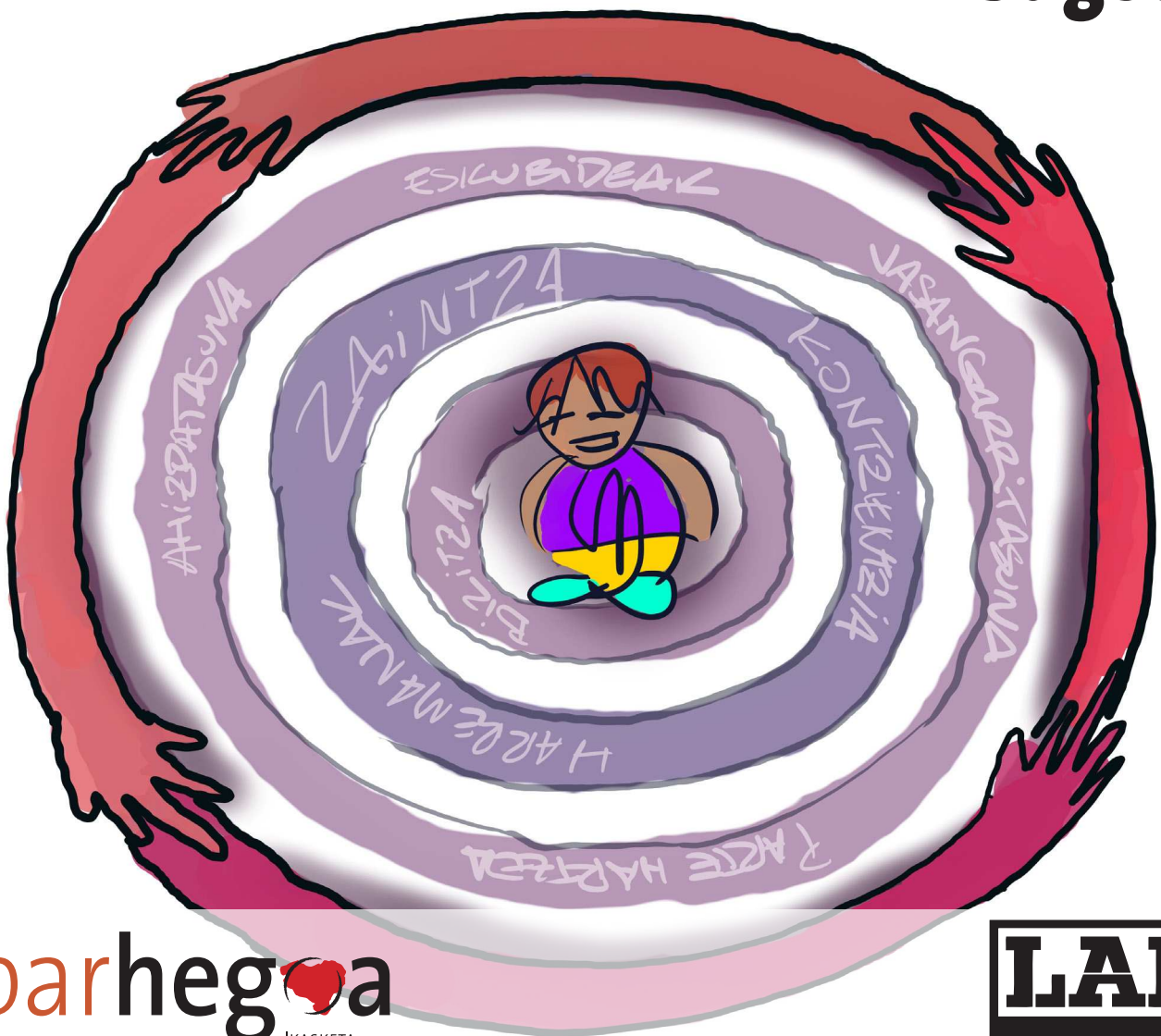

BIZITZA ERDIGUNEAN JARTZEKO

urratsak

5. URRATSA
2018ko iraila

**Bizitza erdigunean
kokatzeko erronkan,
bagoaz!**

iparhegona

IKASKETA
SINDIKALETARAKO
FUNDAZIOA

LAB

>ekintza soziala

LAB sindikatuko bi kide dira hilabete honetako URRATSaren idazleak: **Izaskun Garcia** eta **Maite Barreña**. Lehena LABeko Antolakuntza arduradun nazionala da. Bigarrena, Eskola Feministako arduraduna eta Idazkaritza Feministako kidea da, baita Arrasateko Udaleko berdintasun teknikaria ere. Biek ala biek parte hartu zuten sindikatuak bizitza erdigunean jartzeko eztabaida-prozesuetan zein horren garapenaren diseinuan. Azken urteetan asko hausnartu dute gaiaren inguruan: kontraesanak eta korapiloak identifikatu, ideiak ordenatu, eztabaidagai jarri, beldurrak eta erresistentziak kudeatu, erabakiak hartu eta erronkaz beteriko bide bat ireki. Urratsez urrats egiten goazen bidea. Atzera begiratu eta emandako urratsak dituzte hizpide URRATS honetan.

1. FEMINISMOA: Proposamen ideologikotik interpelaturia sentitzera

Feminismotik aldarrikatzen den ereduaren kontra, kapitalismoak bizitzaren ordezkari merkatuak kokatu ditu erdigunean. Elite ekonomikoek eta merkatuen interesek agintzen dute eta euren neurriko erabaki politikoak hartzen dira arlo guztietan.

Dikotomietan oinarrituz eta sakonduz garatu den eredu honek ongi bereizi ditu eremu publikoa (politikoki eta sozialki aitortutako eremua, ikusegarria...) eta eremu pribatua (inolakoa aitortzarik gabekoa, ikusezina, subsidiarioa...). Eremu bakoitza zein eremu bakoitzari egotzitako lanak sexuaren arabera bortizki banatuz. Honek emakumeak esparru pribatu eta ikusezin horri egotzitako (eta, paradoxikoki, bizitzaren sostengarritasunerako ezinbestekoak diren) zaintza lanaren erantzule derrigortuak izatea ekarri du.

Egun pairatzen dugun **sistema kapitalista heteropatriarkalak erabat autonomoa omen den eta zaintza ardurekiko erantzukizunik ez duen gizotasun eredu erdigunean kokatzen du**. Bizitzak ezinbestekoak dituen zaintzen beharrian soziala baztertu, zaintza horiek aurrera eramateko ardua eta erantzukizun kolektiboa ukatu eta zaintza lanak zein lan horiek sostengatzera behartutako pertsonak, hau da, emakumeak, ikusezinak bilakatu ditu.

Sistemak ezkutatu nahi badu ere, izaki interdependentek gara. Elkarrekiko beharra dugu, baina ez soilik beste pertsonetik, ekodependenteak ere bagara: lurra eta naturak eskaintzen dizkigun baliabideak beharrezkoak ditugu gure bizi iraupenerako. Pertsona orok gure bizitzaren ziklo ezberdinetan zainduak izateko beharra eta, era berean, beste pertsona batzuk zaintzeko erantzukizuna dugula agerikoa da. Pertsona interdependentek garelako ezkutatu, zaintza lanei dagokien aitortza politikoa, soziala zein ekonomikoa ukatu egiten da eta behar horiek asetzera sistemak bideratu behar litzukeen baliabide publiko zein formula kolektiboak, eremu pribatua, familia, emakumeengan azken finean, jautzen den kudeaketaren esku geratzen dira.

Bizitzaren sostengarritasunerako ezinbestekoak diren **zaintza lanak erdigunean kokatu behar dira**. Lan hauek erdian kokatzeak, noski, hauen ardurarekiko banaketa orekatua eta justua ekarri behar du, hala nola, estatuek hauekiko duten ardurari heltzea. Horretarako, egun pertsonen oinarriko beharrezkoekin eta hauek asetzeko eskaintzen diren zerbitzu publikoekin ematen ari den pribatizazio, merkantilizazio eta negoziorekin hautsi behar dugu.

Lan merkatuaren antolaketak ere sistema heteropatriarkalaren

dikotomien logikari erantzuten dio: zaintzarekin harremana duten enpleguak feminizatuz eta prekarizatuz. **Ez da kasualitatea sektore feminizatuetakoko enplegu hauek aitortza maila baxuagokoak izatea eta lan baldintza prekarioagoak jasatea:** soldata baxuak, behin-behinekotasuna, lanaldi partzial inposatuak...

Emakumeek lan merkatuan sarbidea lortu izanak, gainera, ez du ekarri eremu pribatuari egotzitako lanen berrantolaketa edo birbanaketa bat. Emakumeen bizkar gainean jarraitu dute zaintza-lan horiek, emakumeak eremu publikora salto egitea zeharo baldintzatuz eta mugatuz, zein lortu den kasuetan bi eremuak kontziliatzen saiatzearen ondorioz, bizitza ona ezi-nezko bilakaturik.

Gobernuek kontziliazioa errazte aldera garatutako politikak eta ezarri dituzten neurriak halaber tranpa bat bilakatu dira emakumeentzat. Kontziliazio politika guztien subjektu hartzailea, hau da, zaintzailea, emakumea da. Kontziliazio politiken helburua ez doa elkarreantzikizunaren norabidean. Emakumeentzat diseinatutako kontziliazio neurri hauek, denbora baterako bada ere, lan merkatutik kanpo kokatzen dituzte. Era berean, bi eremuak (merkatua eta familiarren zaintza) nekez bateragarri egitea lortuz gero, **denbora propioa izatea da erabat baldintzatzen dutena, horrela norbere zaintza hipotekatuz zein militantzia esparruetatik kanpo utziz.** Hori gutxi balitz, azkenaldian pentsiodunen mugimenduak salatu duen bezala, **kotizazioetan**

murritzeta bat suposatzen dute, emakumeen erretiroan eragin negatiboa baitute, horrela zaintzaileak zigortuz.

Beraz, sistema honek onuradun edo pribilegiadun argi batzuk sortu ditu: gizonak. Bigarren mailan, zokoratuak, uzten ditu emakumeak zein ertzetan kokatu dituen bestelako norbanakoak. Kontziente gara baita, generoari ez ezik, klaseari erreparatuz gero, emakume asko ere pribilegiadun subjektuak garelako beste emakume batzuekiko.

Sistema heteropatriarkala emakumeen zapalkuntzan eta diskriminazioan oinarritzen da. Zapalkuntza eta diskriminazioa egiturazkoak eta ezinbestekoak dira. Dimentsio ugari ditu: feminizazioa, indarkeria matxista, zaintza derrigortua, arrakalak, maitasun erromantikoa, amatasuna...

Honetaz jabetzea ezinbestekoa da: emakumeak injustizia honen aurrean matxinatu eta ahalduntzeko zein gizonetakoak deserakitze lan bat egin dezaten, zenbait pribilegio edo onurerei uko eginez. Egoera honek norbanako guztiok interpelatu eta mugi araztera eraman behar gaitu. Gizonezko askok, interpelazio honen aurrean erresistentzia aktiboa egiten ez badute ere, ikusle edo subjektu pasiboaren jokaera hartzen dute, feminismoak haiei zer eskainiko zain. Konturatu behar dira **diskriminazio hauen aurrean jarrerarik ez hartzea ere badela hautu bat:** egungo sistema egonkortzearen aldeko hautua.

2. Feminismoaren interpelazioa sindikalgintzari

Sindikalgintzak historikoki "Kapitala Vs. Enplegua" gatazkaren baitan kokatu da: lan merkatu arautuaren baitan kapitalari boterea lehiatu eta langileen eskubideak defendatzean zein borrokatzean jarri ditu indarrak. Sistemak ezarritako parametro horien baitan jokatzera mugatzeak, enplegutzat jotzen ez diren bestelako lanak edota lan merkatu araututik baztertuak izan direnak kanpoan uztea ekarri du. Horrekin batera, sektore ezberdinak "langileriaren" definizio klasikotik at utzi eta subjektu bezala ez irudikatzea ekarri du. Egun, sindikalgintzak langileri gisa ulertzen dugun subjektu murriztetik harago, definizio zabal, anitz eta integratzaileago bati atea zabaltzeko behar dizkiogu: langabeak, soldatapekoak, bekadunak, praktikatuko ikasleak, enplegu zentro berezieta-koak, etxeko langileak, autonomo faltsuak, ezkutuko ekonomian lan egiten dutenak, pentsionistak... Guk, eta ez sistemak, erabaki behar dugu Euskal Herriko langileria nortzuk osatzen dugun.

Sistemak ezarritako, eta sindikalismoak nolabait ontzat emandako, enplegua eta lanaren arteko dikotomiaren aurrean, **lanaren ikuspegi integralari erreparatzea ezinbestekoa da**. Enplegu ez diren lanen beharra eta aitortzarekin ba-

tera, orain arte sindikalgintzak periferian kokatu eta langile ere diren sektoreen interes eta beharrak kontuan hartuz.

Era berean, kapitalaren eta merkatuen interes eta beharrak erdigunean kokatzeak, jendarte antolaketa eredu zehatz bat ezartzea dakar, non enpleguak duen zentralitate osoa: pertsonen denbora antolatzen du, eskubide ezberdinen emalea da... Eredu honek ezartzen dituen lehentasun eta exijentziek ez dute bat egiten bizitzaren eta pertsonen beharrezkinen. Ez dago zaintza lanak betetzeko zein pertsonak bere garapen pertsonalean aurrera egin dezaten tarterik. Ez dago behar hauen aitortzarik sikiera.

Feministotik bizitza erdigunean kokatzeko aldarria egiten dugu, jendartearen antolaketa parametro berri batzuetan kokatuz: lehengo urtean zendu den Kate Millet pentsalari feministak aldarrikatu bezala, pertsonala politikoa dela aitortu eta praktikara eraman nahi dugu. Bizitzaren sostengarritasunerako beharrezkoak diren lan guztien aitortza egin, zaintza lanen berrantolaketa elkarrerantzukidetasunean oinarritu eta zerbitzu publikoen garapenaren bidez eskubideak unibertsalizatuko dituen eredu berria.

Prozesu feminista: denbora lerroa

1995

Emakume Idazkaritza sortu genuen.

2000

- V. Biltzarra: **I. Berdintasun Plana** osatu genuen.
- **Emakumeon Mundu Martxaren** nazioarteko lehen ekimenean parte hartu genuen. Orduetik, Euskal Herriko Mundu Martxa plataforman parte hartu dugu.

2003

Barne Araudiaren sorrera: Liberatuen lan harremanen egoera aztertu behar zela erabaki genuen, lan eta bizi-baldintzen nolabaiteko ziurtasuna-egonkortasuna bermatu.

2010

“Lantokietako sexu-jazarpenen aurkako protokolo-sindikala” osatu genuen.

2014

“Lan-eskubideen gida familia eta lan-bizitza uztartze gaitan” argitaratu genuen.

2015

- “Eraldaketa sozialerako sindikalismo berria (bir) pentsatzen” prozesua eta jardunaldiak. Klase subjektuaren berrosaketaz hausnartzean, sektore feminizatuetz, zaintza lanez, ordaindu gabeko lanaz, lanaldi bikoitzaz zein militantzia ereduaz hausnartu genuen.
- “Homofobiaren aurrean pauso bat aurrera. Lantokietako bazterkeria eta jazarpenaren aurkako gida” argitaratu genuen.

2016

“Guztiok Ondo Bizitzeko Plana”. Esperientzia pilotuak martxan jarri genituen eskualde batzuetan eta exekutiboan.

2017

- Lehen aldiz antolatu genuen **"Pikete Feminista"** Iruñerrian.
- **IX. Biltzarra: LAB 4.0: gure garaia.**
 - Estrategia sindikala berdimentsionatzeko erabakiak hartu genituen:
 - Konfrontazioa "Kapitala Vs Bizitza" parametroetan kokatu ("Kapitala VS Enpleguaren ordeztu")
 - Ekintza sozio-sindikalaren aldeko apustua (borroka eremuak eta borroka gaiak zabaldu eta lan munduaren eta arlo sozialaren arteko sinergia berriak bilatu)
 - Sindikatuaren eraldaketa feministari berrekin
- Aurreko erabakiak garatzeko erabaki organizatiboak hartu genituen.
 - Emakume Idazkaritzarik, Idazkaritza Feministara!
 - Aukera Berdintasun Planetik, Plan Feministara!
 - Liberatuentzako Barne Araudi berria + "Guztiok ondo bizitzeko Plana": bizitza pertsonala, zaintza, ardurak, lana eta militantzia modu osasungarri eta bizigarrian uztartzeko proposamena.
- **Ezker Abertzaleko prozesu feminista** berriro ere martxan jarri genuen da V. Nazio Batzarren bidez.

2017/2018 ikasturtea

- Eskola Feminista martxan jarri genuen.
 - 2017ko urriaren 11n Emaginekin hitzarmena sinatu.
 - "Ikusmira aldatu", "Ahduntze feminista" eta "Feminismoa" ikastaroen lehen txandak. Ikasturtean zehar, 156 liberatuk jaso dituzte saioak.
 - "Mikromatxismoak" tailerra egin dugu Gas-teiz, Orereta eta Iruñean.
 - "Elkarrerantzukizun" tailerra egiteke geratu zen Iruñean.

- **Greba feminista**
Mugimendu feministarekin batera Grebaren antolaketan parte hartzeaz gain, deialdia enpresetara eraman genuen.
- LABeko **emakumeak saretu eta dinamizatzaile feministen figura** sortu genuen.
- **Ekintza Sindikal berritua** ikuspegi feministatik eraiki dugu.
 - **Ekintza Sindikaleko Gidan**, diskriminazioaren aurkako aldarrikapenez gain, klausula feministak proposatu ditugu.
 - Horrez gain, urtean zehar **sektore feminizatuetan gatazka desberdinak** piztu ditugu. Etxez etxeko laguntzaileen sektorean, garbiketan, oihalgintzan, zaharren egoitzetan, sukaldeetan, supermerkatuetan...
 - **Pikete Feministak** izan behar duenaren inguruan hausnartu dugu.
 - **Soldata arrakala:**
 - Otsailaren 22an Hego Euskal Herriko 284 lantoki baino gehiagotan soldata arrakalaren inguruko eskaerak sartu genuen. 43tan bakarrik erantzun zuten.
 - Ekainean "Gizon eta emakumeen arteko soldata arrakala Hego Euskal Herriko lantokietan. Egoeraren azterketa eta honi aurre egiteko neurriak" azterketa eta proposamena aurkeztu genuen.
 - Emakume pentsiodunen arrakala ere espresuki landu dugu pentsiodunen aldeko mobilizazioetan.

3. SINDIKALGINTZAREN BERRIKUSPENA IKUSPEGI FEMINISTATIK: LABen BILAKAERA

Lan munduan pairatutako diskriminazio egoera espezi- fikoak borrokatzearekin batera, sistema kapitalistaren logika errotik iraultzeko heteropatriarkatuari ere aurre egin behar zitzaionaren jakitun, LABeko emakumeek sindikatu bera eragile feminista bilakatzeko erronkari ekin zioten. Lehen urratsa **Emakume Idazkaritzaren sorrera** izan zen.

Hastapeneko urte horietan, emakumeek lan munduan pairatzen zituzten egoera espezifikoen irakurketa egitea eta ikusgarritasuna zein diskriminazioen kontrako borroka izan ziren lehentasunak. Barne mailan, sindikatuaren bertan, emakumeak kontziente ziren gutxienezkoa zirela: 2000. urtean, 101 liberatutik 35 soilik ziren emakumeak eta ordezkari emakumeak ere oso gutxi ziren. Zuzendaritza edo erabakiguneetan ere, euren presentzia, eta hortaz eragiteko gaitasuna, eskasa zen. Egoera hau eraldatu eta sindikatuaren parekidea bilakatzeko asmoz, LAB sindikatuaren **I. Aukera Berdintasun Planari bide eman** zitzaion.

Aukera Berdintasun Plana zein emakume idazkaritzak egin-dako lanaren fruituak agerikoak dira: egun, liberatuen %45a emakumeak dira, sindikatuaren zuzendaritza gune guztiak parekideak dira, afiliazioaren %40a emakumeak dira eta ordezkari dagokionez %36a. Sindikatuaren gero eta emakume gehiago egoteak, liberatuen artean belaunaldi berriek sarbidea izateak, testuinguruak, zein Euskal Herrian feminismoak berak izandako bilakaerak, egindakoak balioan ipini eta behar berriak azalarazi zituen azken urteetan ordea.

Bi planotan **hausnarketa eta erabaki berriak hartzeko garaia zen**: alde batetik, gure eskaintza eta eredu sindikalari zegokionez, eta bestetik, barne mailan, sindikatuaren baitan.

Eraldaketa sozialerako sindikalgintza birpentsatzen

Lehenengo planoari erantzuteko, 2015ean **“Eraldaketa sozialerako sindikalismo berria (bir)pentsatzen”** prozesua martxan jarri genuen. Sindikalgintzak eragile eraldatzailea izateko zeuzkan mugak eta bere eraginkortasuna zalantzan jartzen zuten ahotsen aurrean, LABen baitan gure militantzia eta eragile sozialekin batera hausnarketa eta gogoeta prozesu sakona

burutu genuen.

Sistema kapitalista heteropatriarkalaren oinarriak eta bilakaera ondo aztertu, eragiten duen ofentsibaren tamainari erreparatu eta eraso honen neurrirako estrategia sindikala diseinatzea erronka izanik, prozesu hartatik ateratakoak gure azken Biltzar Nagusira eramane eta militantziarekin eztabaidatu ondoren erabaki politikoetan isla izan dute.

Horrela, gure estrategia sindikala birdimentsionatu eta konfrontazioa “Kapitala Vs. Enplegua” eskema klasikotik harago, “Kapitala Vs. Bizitza” parametroetan kokatu dugu. Izan ere, sistemak ez du plusbalioa lan merkatutik soilik lortzen eta azken urteetan bultzatutako prekarizazio fenomenoek lan eremua gainditu dute. Bizitzaren prekarizazioaz hitz egin daiteke egun. Hortaz, sindikalgintzaren eremua lan merkatu eta enpleguaren defentsara mugatzea guztiz ez nahikoa zen.

Bizitza erdigunera ekartzeak sindikalgintzaren jardueraren eremua lantoki edo lan zentroetatik harago zabaltzea dakar, ekintza sindikalaz harago ekintza sozio-sindikal bat garatzea, langileriaaren definizio zabal, anitz eta integratzaileetara jotzea... Hauek ez dira erronka makalak: sindikatuak orain arte erabili dituen antolakuntza eskaintzak, borroka moldeak, lan egiteko moduak... birpentsatzea eta berrasmatezea eskatzen dute. Bestela esanda, praktika sindikal feminista iraultzaile bat martxan jartzea.

Aukera berdintasun planetatik plan feministara jauzia

Aukera berdintasun planek euren helburua bete zuten, maila batean: LAB sindikatuaren emakumeei zabaltzea. Baina, lan merkatuan emakumeen presentzia handitzeak eta normalizatzeak, berau arautzen duten printzipioak aldatzea ekarri ez duen bezala, **sindikatuaren gero eta emakume gehiago egoteak ez du sindikatuak funtzionatzeko duen eredu androzentristan aldaketarik ekarri.**

Gure diskurtsoak, praktika sindikalak eta funtzionamenduak bat egin behar dute: ondorioz, bizitza erdigunera ekartzeko apustuak etxe barruan prozesu bat zabaltzera behartzen

gintuen. Sindikatuaren beharrak eta berau osatzen dugun pertsonen beharrak kontuan izango zituen eredu berri bat eraikitzeke prozesua abiatu genuen.

Sindikatuan emakumeon presentzia handitzeak zein belau-naldi berrien sarrerak gero eta ageriagokoak egin ditu lana, militantzia eta bizitza pertsonala uztartzeko ezintasunak. Sindikatuaren funtzionamendu androzentrikoaren ezaugarriek sindikatuko kide askorengan antsietate asko sorrarazteaz gain, sindikatura kide berriak erakartzea baldintzatzen zuen. Hortaz, sindikatuaren beharrekin batera berau osatzen dugun pertsonen beharrak eta nahiak ere alderatzea, eta guztiontzat bizi-garriagoa eta osasungarriagoa izango den militantzia eredu baten norabidean urratsak ematea zen gakoa. Behar ezberdinen arteko orekatze lan hau ez da lan erraza izango, etengabe egin beharko dugun ariketa izango delarik.

Horrela heldu ginen **"Guztiok ondo bizitzeko Plana"** diseinatzeke prozesura. Sindikatuaren beharrak eta berau osatzen dugun pertsonen zaintza beharrak, bestelako militantziak edota behar pertsonalak uztartzeko militantzia eta funtzionamendu eredu osasuntsuago bat eraikitzeke oinarriak (edo gutxienez abiapuntu bat) ezartzen saiatu dena. Prozesu honen gogoetek bide eman diote liberatuentzako Barne Araudi berri bat adosteari.

Militantzia termino kuantitatiboetan (eskaintzen zaion denboraren arabera) baino, termino kualitatiboetan ulertzea (bakoitzaren ardurak bete eta egiten den ekarpena benetan eraginkorra izatea), gauzak modu kolektiboan kudeatzea (guztion beharrak eta aukerak kontuan izanik), sindikatuaren existitzen diren botere harremanak azalaraztea, zaintza kolektiboan arreta jartzea... izan dira prozesu honek mahaigaineratu eta eskaini dituen aukerak.

Ez da prozesu erraza izan, ezta izango ere. Eskualdeetan mar-txan jarritako esperientzia pilotuetan, nahiz sindikatuaren egonda-ko eztabaidetan, gure militantzia ereduaz aztertu eta eredu berri baten norabidean urratsak emateak zenbait kiderengana sorraraz-ten zuen ezinegona agerian geratu zen. Prozesu honetan zehar erresistentzia ezberdinak azaleratu ziren, besteak beste:

- Feminismoak aldarrikatu bezala eremu pertsonala eremu politikora eramateak, kide bakoitzak bere burua ispiluairean aurrean kokatzea eta aztertzea zekarren, ez soilik sindikatu-ak. Bakoitzaren kontraesanak agerian uzten zituen horrek. Feminismoak erakunde bezala, baina baita pertsona gisa ere egiten digun interpelazioaz jabetzea eta kontzientzia hartzea ez zen ariketa erraza izan kide askorentzat.

- Bakoitzak duen estatus eta boterea arriskuan ikusteak sor-tarazitako erresistentziak ere egon ziren.
- Militantzia eredu klasiko batetik eredu berri bati atea za-baltzeak, gure esentzia, nortasuna, LABen ikurra galdua-razi eta indibidualismoan oinarritzen den militantzia "a la carta" eredu batean bukatuko zuen beldurrak pisu handia izan zuen.
- Feminismoaren gaien tentsioa jartzeak nolabait sozialis-moa alboratzea ekarriko zuen edo oinarri ideologikoak de-sitxuratuko ziren beldurra ere azaleratu zen.
- Edozein aldaketa egoerek planteatu ohi dituzten beldu-rrak, oro har.

Prozesuan zehar, gure militantzia ideologikoki, politikoki eta sindikalki oso prestatua izan arren, feminismoa uler-tzeko eta berau proposatzen dituen ildoetan sakontzeko, **feminismoan formatu edo jantzi beharra genuela jabe-tu ginen**. Are gehiago, azken Biltzar Nagusian hartutako erabakiei bide emateko. Hau da, gure sindikatu feminis-ta izendatzetik benetako praktika feminista burutuko duen sindikatu izatera jauzia emateko, trantsizio bat beharrez-koa zen. Eta hori pertsonak feminista bilakatzetik baino ez dugu lortuko.

Behar horretatik eratorri da **eskola feminista**. 2017/2018 ikasturtean Emagin Fundazioarekin elkarlanerako aliantza sinatu eta barne mailan ikastaro desberdinei ekin genien. Bakoitzak feminismoarekin edukitako harremana aintzat har-tuta, "Ikusmira aldatu", "Feminismoa" eta "Ahalduntzea" saioetatik pasatzen hasi gara eta dagoeneko 156 liberatuk feminismoan sakontzeko formazioa jaso dute bere bitartez. Kopurua handitzen jarraitu eta delegatu guztiek jasotzea da datozen urteetarako eskolaren erronka. Hauteskunde sindi-kalak tartean egonda hain konplikatu den ikasturte honetan ere eskola mantentzeak, apustuaren irmotasuna erakusten du.

Ez da makala, beraz, LABek izan duen bilakaera. Zentzu horretan, LABeko emakume askok sindikatuaren historian zehar egindako lan itzela azpimarratu nahi dugu. Baina prozesu ho-netan aurrera egiteko, gizonairekin ekarpena ere ezinbestekoa da, LAB emakume, gizon zein bestelako identitateak hautatu dituzten kideek osatzen dugulako. LAB feminista bilakatzea, beste ezeren gainetik, gu feminista bilakatzetik eratorriko de-lako.

4. Etorkizun feminista eraikiz

LAben ambizioa egungo eredu sozioekonomikoa eraldatzea da, horretarako balore feministetan oinarrituko den eredu berria eraikiz: elkarreantzikidetasunean oinarrituko den zaintza-lanen berrantolaketa gauzatuko duena, esparru publikoa garatuko duena, etxebizitza eskubidea bermatuko duena, indarkeria matxistaren kontrako borroka integrala martxan jarriko duena, osasun eta hezkuntza eskubide unibertsalak bermatuko dituena, kultura eta hizkuntza herri izaera askearen isla izango dituena, komunitarioa norbanakoaren gainetik gailenduko dena...

Norabide honetan eraginkorra izan dadin, eragile feminista bilakatu behar dugu sindikatua:

- Erabaki organizatiboak hartuz eta tresna berriak sortuz:
 - Dinamizazio feministaz arduratuko diren kideak izendatu federazio nahiz sektoreetan.
 - Idazkaritza Feminista indartu eta ahaldundu.
 - Emakumeen parte hartzerako bitartekoak: Sare feminista.
 - Borroka molde gisa Pikete Feministaren erabilera bulztatu.
 - Bitarteko formatiboak sortu: Eskola Feminista, mintegiak, hausnarketak...
 - Beharrezkoa denean ekintza positiboetara jo: kontratazioak, ardura aldaketak...
- Sindikalgintzaren balore komunitario historikoei balore eta egiteko modu feministak txertatuz.
- Feminismoa zeharlerro moduan landuz: praktika feminista bat aurrera eramatea sindikatuko egitura eta militante guztion ardura izango da.

Sindikatuan jendarterako aldarrikatzen dugun ereduarekiko koherenteak izateko, eredu horren logikan kokatzen diren erabakiak hartzen joan beharko gara, estrategia sindikalean nahiz antolakuntzan. Guztion artean diseinatu, garatu eta martxan jarri beharko dugu trantsizio feminista hau. Sindikatuko emakume, gizon zein bestelako identitateak hautatu dituzten kideak izan behar gara trantsizio feminista honetan subjektu aktiboak.